

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Přípravný výbor Lvů kulatého stolu, Řádu Zemí Koruny české**, se sídlem Roudníček 8, Budyně nad Ohří, zast. JUDr. Mgr. Filipem Rigelem, Ph.D., advokátem se sídlem Teplého 2786, Pardubice, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské nám. 471/1, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2020, č. j. 6 A 66/2017 - 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 22. 12. 2016, č. j. MK 78904/2016 OLP.

[2] Tímto rozhodnutím ministr kultury (Mgr. Daniel Herman) zamítl rozklad stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Ministerstva kultury (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 31. 5. 2016, č. j. MK 36991/2016 OC, kterým byl zamítnut návrh stěžovatele na registraci církve s odkazem na § 14 odst. 3 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění účinném pro nyní posuzovanou věc (do 31. 12. 2016), neboť údaje v návrhu neodpovídají zcela skutečnosti a nejsou splněny podmínky uvedeného zákona [§ 3 písm. a) a § 5].

[3] Dne 22. 12. 2014 podal stěžovatel návrh na registraci církve Lvi kulatého stolu, Řád Zemí Koruny české (dále jen „Řád LKS“ či „řád“), který správní orgán I. stupně shora zmíněným rozhodnutím zamítl s odůvodněním, že vyznávání náboženské víry není hlavním účelem vzniku a existence Řádu LKS; v jeho činnosti chybí náboženské obřady a projevy víry – s vyznáváním určité náboženské víry spojené shromažďování, bohoslužba, vyučování či duchovní služba. Řád LKS proto není církví a náboženskou společností tak, jak ji definuje § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech. Současně správní orgán I. stupně uvedl, že část učení (řádová modlitba, řádový slib) je utajovaná, stejně jako organizační struktura řádu. Návrh na registraci sice obsahoval podpisové archy s dostatečným počtem (minimálně) 300 osob, avšak při shromažďování podpisů docházelo v některých případech k neoprávněnému nakládání s osobními údaji a navíc Řád LKS neoprávněně působil ve věznicích; tímto jednáním se pokusil dosáhnout cíle (registrace) nezákonným způsobem, což je v rozporu s § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech.

[4] Proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na registraci církve podal stěžovatel rozklad. Ministr kultury rozklad zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil, neboť měl stejně jako správní orgán I. stupně za to, že zákonné podmínky pro registraci nejsou dány – a to především pokud jde o splnění definičních znaků církve. Uvedl, že nelze popřít existenci některých náboženských prvků v učení a činnosti Řádu LKS ani náboženskou víru některých jeho členů, avšak s odkazem na znalecký posudek zpracovaný Mgr. Františkem Fojtíkem, kterého ustanovil již správní orgán I. stupně, dodal, že duchovní a náboženská činnost řádu je jen marginálním doplňkem k jeho obecně prospěšné činnosti. Jak v případě shromáždění, tak v případě ostatních aktivit se v registračním řízení neprokázalo, že by Řád LKS měl projevy vyznávání určité náboženské víry; náboženský charakter řádu není zřetelný, projevuje se skrytě, okrajově a jen u některých členů. Stěžovatel sice vyvrátil závěry ohledně neoprávněného nakládání s osobními údaji, nicméně 1 osoba potvrdila, že podpis na podpisovém archu není její vlastnoruční, a dále 1 osoba uvedla, že byla uvedena v omyl. I tento důvod pro zamítnutí registrace tedy podle ministra kultury trval, stejně jako další důvod spočívající v působení koordinátorů řádu ve věznicích bez potřebné dohody dle § 43 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“). Naopak, poslední dílčí důvod zamítnutí registrace již odpadl, a to v důsledku zveřejnění součásti učení a organizační struktury řádu.

II. Rozhodnutí městského soudu

[5] Proti rozhodnutí ministra kultury podal stěžovatel žalobu, kterou městský soud zamítl jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Městský soud se ztotožnil se stěžovatelem, že pochybení či spornost podpisů u 2 osob na předložených podpisových arších nelze kvalifikovat jako překážku registrace církve. Ve zbytku stěžovateli za pravdu nedal a potvrdil závěry správních orgánů, podle nichž (i) Řád LKS není církví z hlediska zákonné definice a (ii) nezákonně působil ve věznicích.

[6] [Ad (i)] Podle názoru městského soudu je vyloučeno, aby subjekt, který není církví ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, úspěšně prošel procesem registrace a stal se tak církví registrovanou. Uvedené ustanovení má nepochybně

pokračování

normativní význam a správní soud – stejně jako správní orgán – je jím vázán. Legálním vymezením pojmu církev pro účely registračního procesu není nikterak zasahováno do základního práva jednotlivce projevovat svobodně své náboženství nebo víru, ani do práva církví a náboženských společností spravovat své záležitosti nezávisle na státních orgánech; srov. čl. 16 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.). Je to stát, kdo určitým subjektům (zde: církvím) zákonem přiznává právní osobnost, a proto je také oprávněn zákonem stanovit pravidla upravující tento proces včetně samotného vymezení pojmu církve. Přestože při zkoumání naplnění pojmu církve v daném případě správní orgán I. stupně pochybil, protože po znalci požadoval zodpovědět mj. také otázky právního charakteru, jejichž posouzení mu nepřísluší, podle městského soudu to nemělo vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Znalec povětšinou odpovídal na odborné otázky týkající se skutkové stránky věci, jako jsou činnost Řádu LKS, jeho charakter, učení apod. To, že hlavním účelem založení řádu není vyznávání určité náboženské víry, ministr kultury přesvědčivě vyložil ve svém rozhodnutí – a to v návaznosti na rozhodnutí správního orgánu I. stupně, s nímž tvoří jeden celek.

[7] Ministr kultury poukázal na skutečnost, že z celkem 15 bodů uvedených v čl. 2. 7. základního dokumentu řádu se vyznávání určité náboženské víry týkají pouze tři body, a sice: bod 1 (evangelizace na veřejných prostranstvích, veřejných sálech apod., přičemž evangelizací se rozumí sdělování evangelia), bod 14 (zakládání a svěcení kaplí, kostelů, obnova poutních míst a ostatních památek) a bod 15 (modlitba za požehnání, uzdravení, vysvobození a další potřeby), zatímco ostatní body se týkají obecně prospěšné činnosti. Z výše uvedených bodů ovšem Řád LKS i podle zjištění znalce praktikuje pouze bod 15 týkající se modliteb. Vzhledem k minimální četnosti pořádaných shromáždění, jakož i tomu, že znění řádové modlitby až do vydání prvostupňového rozhodnutí stěžovatel utajoval, lze důvodně pochybovat o tom, že by řádová modlitba byla známá osobám, které řád označuje za věřící a jejichž podpisy připojil k návrhu na registraci. Znalost řádové modlitby nebyla ostatně prokázána ani u členů řádu, jak vyplývá ze zjištění znalce při shromáždění pro věřící, které se konalo právě na jeho popud dne 6. 2. 2016. Absence vyznávání určité, tj. dostatečně konkrétní a ucelené, náboženské víry je v případě Řádu LKS zřejmá i z vyjádření čelních představitelů řádu a dokládá ji i to, že projevy určité náboženské víry (kázání, křesťanské chvalozpěvy) na jediném doloženém shromáždění pro věřící řádu dne 6. 2. 2016 inicioval a vedl host tohoto shromáždění J. V., kazatel Církve bratrské. Oslava dne sv. Rufa (26. 8.), kterou řád uspořádal, nepředstavovala akci náboženského charakteru; jednalo se o víkendovou akci, která se konala v letech 2014 a 2015, nikde nebyla prezentována jako církevní shromáždění a ani její charakter tomu neodpovídal.

[8] S ohledem na uvedené skutečnosti měl městský soud za prokázanou absenci definičních znaků církve ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, a proto podle jeho názoru nebylo možné návrhu na registraci vyhovět. Nic na tom nemění ani stěžovatelem zdůrazňovaná obecně prospěšná činnost řádu; tuto činnost církev může (ale také nemusí) vykonávat, avšak její primární podstatou a základním znakem je vyznávání určité náboženské víry společenstvím osob, které tu kterou církev tvoří.

[9] [Ad (ii)] Jako neopodstatněné shledal městský soud taktéž námitky, jimiž stěžovatel napadal závěr, že v důsledku nezákonného působení Řádu LKS ve věznicích prostřednictvím jeho koordinátorů došlo k porušení § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech. Městský soud měl za to, že podstatou činnosti těchto koordinátorů (a členů řádu t. č. ve věznicích Jiřice, Stráž pod Ralskem a Rýnovice) nebyl korespondenční sběr podpisů, nýbrž osobní působení na ostatní odsouzené s cílem učinit z nich osoby hlásící se k řádu; k tomu museli odsouzeným, které koordinátoři oslovili, minimálně v hrubých rysech osvětlit podstatu víry, kterou vyznávají, což je třeba považovat za nezákonné vykonávání duchovních služeb. Působit ve věznicích na odsouzené ve smyslu šíření náboženské víry či získávání stoupenců nové církve či náboženské společnosti nemůže bez dalšího každý, jak namítal stěžovatel. Vykonávat duchovenské služby v místech, kde se vykonává vazba či trest odnětí svobody, může pouze registrovaná církev a náboženská společnost, která získala oprávnění k výkonu tohoto zvláštního práva podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona o církvích a náboženských společnostech. Takovou církví Řád LKS prokazatelně nebyl a nelze ho podřadit ani pod pojem „další instituce“ dle § 43 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Navíc i v případě těchto institucí je jejich působení podmíněno předchozí dohodou s generálním ředitelem Vězeňské služby, případně ředitelem věznice; Řád LKS však žádnou takovou dohodu neuzavřel.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[10] V kasační stížnosti stěžovatel v podstatě pokračoval ve své dosavadní argumentaci, rozsudek městského soudu považoval za nezákonný z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a navrhl, aby ho Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, případně aby podle své úvahy rozhodl i o zrušení rozhodnutí správních orgánů.

[11] Stěžovatel svoji argumentaci rozdělil do dvou základních rovin: za prvé se vymezil vůči tomu, že Řád LKS není církví z hlediska definice dle § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech; za druhé vedl polemiku s tím, že nezákonně působil ve věznicích, což bylo kvalifikováno jako porušení § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech.

[12] Podle stěžovatele stát nesmí hodnotit legitimitu církve, která vzniká právně neuchopitelnou skutečností – faktickým sdružením osob se stejným náboženským cítěním a touhou toto cítění sdílet s ostatními organizovaným způsobem. Toto cítění Řád LKS deklaroval a lze ho vyčíst ze všech jím předložených dokumentů, což městský soud nerespektoval; naopak v návaznosti na závěry obou správních orgánů posuzoval údajný rozpor s § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, což mu nepřísluší. Smysl a význam uvedeného ustanovení není definovat (další) podmínky vzniku a působení církve; jde dle názoru stěžovatele o jakousi legislativní zkratku, která prostupuje zákonem o církvích a náboženských společnostech. Právě proto, že církev je vždy nutně založena na sdíleném vnitřním přesvědčení, tak jen těžko může existovat státní představa o církvi a šablona, do které musí církev zapadnout, jinak nesmí být registrována. V opačném případě, kdy dochází k dogmatickému lpění na naplnění nezřetelné definice pojmu církev podle uvedeného ustanovení (*omnis definitio in iure periculosa est*), jsou již přesahovány mantinely dané čl. 16 Listiny základních práv a svobod.

pokračování

[13] Pro případ, že by se touto argumentační linií Nejvyšší správní soud neztotožnil, poukázal stěžovatel na to, že definici církve beztak naplňuje. To tvrdil již v žalobě, v níž odkazoval na závěry znaleckého posudku Mgr. Františka Fojtíka, podle něhož je Řád LKS z ekklesiologického hlediska církví, byť v řádu spíše desítek než stovek členů. Přestože znalec neoprávněně hodnotil i otázky právní, podstatné je, že byl přítomen církevním obřadům a vedl dialog s hlavními představiteli řádu; znalcův popis charakteru řádu a jejího působení proto představuje reálné odborné posouzení. Správní orgán I. stupně ani ministr kultury ovšem toto posouzení nerespektoval a městský soud jejich postup v podstatě potvrdil, aniž zadal revizní posudek. Městský soud se nesprávně spokojil s tím, že závěr znaleckého posudku, podle něhož je Řád LKS církví, byl správními orgány zpochybněn, navíc z obsahu posudku argumentoval citací představitele řádu – A. W. zavádějícím způsobem; stejná citace se zdůrazněním odlišných pasáží totiž ilustruje opačný závěr, podle něhož souvěrci mají určitý společný základ víry a hodnot; konají náboženské obřady za účelem vyznávání určité náboženské víry a nesporně vykonávají i související obecně prospěšné činnosti. To je patrné i z předložených dokumentů, které obsahují zmínku o Bohu, víře i modlitbě, což je podle stěžovatele klíčovým měřítkem, zda je registrovaný subjekt církví.

[14] Ve vztahu k tvrzenému porušení § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech stěžovatel uvedl, že toto ustanovení má zamezit vzniku nebezpečných církví a náboženských společností. Nic takového však nebylo ani náznakem tvrzeno a jeho působení ve věznicích – sběr podpisů pro účely registrace nezákonný nebyl a pod uvedené ustanovení ho nelze subsumovat. Registrovaná církev se zvláštním oprávněním má nesporně výhodu oproti ostatním subjektům, pokud jde o její působení na odsouzené, ale tato výhoda nepředstavuje monopol na jakékoliv duchovní působení, jak naznačuje městský soud. Jeho výklad by podle stěžovatele nebyl jen v rozporu s čl. 15 a čl. 16 Listiny základních práv a svobod, ale také s čl. 17, který upravuje svobodu projevu. Právo připojit podpis pod návrh na registraci církve lze navíc podřadit pod petiční právo (a také neomezené právo vězňů přijímat a odesílat korespondenci). Obstarával-li stěžovatel prostřednictvím koordinátorů ve věznicích podpisy pod návrh na registraci, nedopustil se podle svého přesvědčení porušení žádného právního předpisu. A totéž platí i pro případné osvětlování podstaty určité víry, jež není onou duchovenskou činností, k níž je třeba zvláštního oprávnění ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) zákona o církvích a náboženských společnostech. Sběr podpisů ve věznicích a další s tím související aktivita má navíc svou hlubokou vnitřní logiku, neboť posláním Řádu LKS je pomoc potřebným a trpícím, což je naplňováno pořádáním sbírek či pomocí při vytváření pracovních příležitostí pro propuštěné, hledající, bezradné a trpící. Tato myšlenka zrcadlí i osudy řady členů řádu, kteří mají kriminální minulost, ale posléze došli nápravy obrácením k víře, vč. velmistra řádu.

[15] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Z hlediska zákonné definice pojmu církev uvedl, že jím pro účely registračního procesu není zasahováno do základních práv podle Listiny základních práv a svobod. Církev a náboženské společnosti nevznikají uznáním či registrací ze strany státu, ale jsou jimi, pokud splňují znaky uvedené v zákoně o církvích a náboženských společnostech; tento zákon rozeznává celkem tři stupně církví a náboženských společností: 1) církve a náboženské společnosti, 2) registrované církve a náboženské společnosti, 3) registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo

přiznáno oprávnění k výkonu zvláštních práv. Tím, že žalovaný zamítl návrh na registraci Řádu LKS na druhý stupeň, nikterak nebrání tomuto subjektu v jeho další existenci, ani jím nezasahuje do práva řádu spravovat své interní záležitosti nezávisle na státních orgánech. K samotným důvodům, pro které návrh na registraci zamítl, odkázal žalovaný správní orgán na odůvodnění svého rozhodnutí potažmo rozhodnutí ministra kultury a na vyjádření k žalobě, jakož i argumentaci napadeného rozsudku, s níž se plně ztotožňuje.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Podstatou věci je otázka splnění podmínek pro registraci církve, které se stěžovatel domáhal svým návrhem, jenž byl zamítnut, a to v zásadě ze dvou důvodů, které stěžovatel v kasační stížnosti rozporuje.

[19] Prvním – a lze říci, že i jakýmsi ústředním či základním – důvodem pro zamítnutí návrhu stěžovatele na registraci církve bylo to, že Řád LKS nesplňuje definiční znaky církve ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech. Stěžovatel je primárně toho názoru, že stát není oprávněn hodnotit legitimitu církve a tudíž mu nepřísluší ani hodnotit naplnění pojmu církev podle uvedeného ustanovení, které vnímá jako legislativní zkratku, jež neobsahuje výčet požadavků na to, aby církev mohla být církví; sekundárně pak stěžovatel poukazoval na to, že stejně zákonný pojem církve naplňuje. Nejvyšší správní soud ani s jednou z těchto argumentačních linií nesouhlasí a vychází z následujících úvah.

IV. a) K naplnění pojmu církev ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech.

[20] Svoboda náboženského vyznání je zaručena; viz čl. 15 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Toto ustanovení zaručuje absolutní nedotknutelnost vnitřního přesvědčení jednotlivce, jeho vnitřní názorovou a duchovní autonomii – tzv. *forum internum*. Na svobodu každého mít své vnitřní náboženské přesvědčení navazuje právo na nerušený výkon jeho vnějších projevů – tzv. *forum externum* upravené v čl. 16 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý „*právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu*“.

[21] Obě uvedené složky náboženské svobody jsou vzájemně provázané a neoddělitelné, jak opakovaně judikoval Ústavní soud např. v nálezu ze dne 27. 11. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 6/02, č. 4/2003 Sb., podle něhož náboženskou svobodu sice lze vymezit především jako *forum internum*. Zároveň však dodal, že toto vymezení je nepostačující, „*neboť již pojmovým znakem náboženské svobody je právo každého projevovat své náboženství*“.

pokračování

navenek...“. K právu na vnější projevy náboženského vyznání nebo víry (*forum externum*) pak přistupuje i kolektivní aspekt, jak je ostatně patrné z již citovaného čl. 16 odst. 1 Listiny základních práv a svobod anebo z čl. 9 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), který rovněž stanoví svobodu projevovat své náboženské vyznání nebo přesvědčení „*sám nebo společně s jinými*“.

[22] Tento kolektivní aspekt vnějšího projevu svobody náboženského vyznání je velmi důležitý, neboť mnohé náboženské úkony či obřady jsou skupinovou záležitostí a bývají prováděny společně s jinými souvěrci. Je však nutno poznamenat, že nejde o výkon základního práva, který by byl nutně navázán na akt registrace církve, jak potvrzuje i vyjádření žalovaného rozeznávající tři stupně církví a náboženských společností (srov. bod 14). Na druhou stranu nelze přehlížet, že efektivita fungování církve může být zamítnutím její registrace významně zasažena, neboť církev v takovém případě nezíská právní subjektivitu – viz § 6 odst. 1 zákona o církvích a náboženských společnostech, podle něhož se registraci církev stává právnickou osobou; získává tak schopnost vstupovat do právních vztahů, vykonávat svá subjektivní práva či plnit své povinnosti.

[23] Právě tuto skutečnost stěžovatel napadá a výslovně se dovolává čl. 16 Listiny základních práv a svobod, avšak pomíjí jeho základní věcný rámec, který nezaručuje svobodu náboženského vyznání v kolektivním aspektu každému společenství, včetně společenství nenáboženského či ateistického světového názoru. Těmto uskupením svědčí svoboda sdružovací a spolková autonomie; shodně srov. Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012, s. 403*. Obdobné závěry dovozuje odborná literatura též vůči čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a dodává, že v rámci vnějších projevů náboženského vyznání a přesvědčení se možnost kolektivního dovolání se ochrany „*vztahuje pouze na právnické osoby, které mají provádění náboženských úkonů či zachovávání náboženských obřadů jako takříkajíc „hlavní“ náplň činnosti, typicky tedy církve či náboženské společnosti*“; v podrobnostech viz Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 965 a násl.*

[24] Jednoduše vyjádřeno – je vyloučeno dovolávat se ochrany čl. 16 Listiny základních práv a svobod či čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v případě společenství, které není církví nebo náboženskou společností. Oba uvedené články mají jasný věcný rozsah vztahující se právě na církve či náboženské společnosti, což nelze zpochybňovat. A připomíná-li stěžovatel, že církev je vždy nutně založena na sdíleném vnitřním přesvědčení, do něhož nepřísluší státu zasahovat, nelze než zopakovat, že registrace církve není výrazem vnitřního, ale vnějšího kolektivního (korporativního) aspektu svobody náboženského vyznání a zdejší soud považuje za zcela logické a správné, pokud je při posuzování návrhu na registraci církve zvažováno, zde se vůbec jedná o církev ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, který stanoví:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí církví a náboženskou společností dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování, duchovní služby a případně obecně prospěšné činnosti“ (důraz přidán).

[25] Citované ustanovení svým obsahem rozhodně není legislativní zkratkou, ale pro účely daného zákona definuje pojem církev a náboženská společnost, jehož naplnění přísluší správnímu orgánu zkoumat na prvním místě. Striktně vzato totiž nejde o žádnou další podmínku pro registraci církve, nýbrž o základní předpoklad, bez jehož splnění není možné o registraci vůbec uvažovat. V opačném, případě by byl v podstatě popřen samotný smysl a účel § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, kterým je vymezení základních znaků definujících církev či náboženskou společnost. Z hlediska práva předmětné ustanovení nepředstavuje žádnou nebezpečnou definici, jak naznačuje stěžovatel, ale jedná se o standardní legální definici, jež jako základní znaky církve vymezuje: dobrovolné společenství (fyzických) osob, vlastní strukturu, orgány, vnitřní předpisy, náboženské obřady a projevy víry s tím, že právě vyznávání určité náboženské víry je účelem založení tohoto společenství.

[26] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, podle kterého má § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech normativní význam, kterým je rozhodující správní orgán vázán. To znamená, že při posuzování návrhu na registraci církve zjišťuje, jaký je vlastně účel založení toho kterého společenství, resp. zda je jím deklarované vyznávání určité náboženské víry. Víru jako takovou mu v této (první) fázi nepřísluší hodnotit, je však povinen posoudit, zda jde o dlouhodobější strukturu a organizovaný systém víry více osob, nikoli o náhlé, přechodné či kolísavé hnutí myslí několika jedinců. Proto také zákon o církvích a náboženských společnostech jako jednu z podmínek pro registraci církve stanoví početní census, jenž v současnosti činí nejméně 300 osob – zletilých českých občanů nebo cizinců s trvalým pobytem v České republice hlásících se k dané církvi. Toto kvantitativní kritérium není doplněno žádným konkrétním časovým testem, jako např. u návrhu na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv, kdy je vyžadována nejméně desetiletá nepřetržitá registrace – srov. § 11 odst. 1 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech. Požadavek na jistou trvalost a soudržnost systému víry, který znají a uznávají osoby hlásící se k danému společenství, ovšem vyplývá z povahy věci.

[27] Postrádalo by smyslu institucionalizovat a navrhopvat k registraci dle zákona o církvích a náboženských společnostech jakékoli společenství, u něhož nejde o stálou a soudržnou strukturu většího počtu osob stejné víry. Ostatně i Evropský soud pro lidská práva opakovaně judikoval, že svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání, jehož se konkrétní osoba dovolává, musí dosáhnout určité úrovně naléhavosti, vážnosti, soudržnosti a důležitosti (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. 11. 2008, ve věci *Leela Förderkreis E. V. a další v. Německo*, č. 58911/00).

[28] Vyznávání určité náboženské víry může být veřejné, ale také soukromé a je pravdou, že odkazuje spíše na subjektivní přesvědčení každého jednotlivce (*forum internum*), které nemusí být navenek vždy patrné. Proto zákon o církvích a náboženských společnostech v § 3 písm. a) uvádí demonstrativní výčet typických vnějších projevů víry (*forum externum*), které jsou objektivně rozpoznatelné a víceméně korespondují s projevy uvedenými v čl. 16 odst. 1 Listiny základních práv a svobod i v čl. 9 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jedná se zejména o shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby. Tento výčet je dostatečným základem pro posouzení každého jednotlivého projevu, u něhož je vždy důležitý kontext a jeho zaměření. „*Víno je běžným obchodním artiklem, má-li být však určeno pro bohoslužby (mešní*

pokračování

víno), nabývá jeho výroba náboženského významu“ Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012, s. 398).

[29] Novelou zákona o církvích a náboženských společnostech provedenou zákonem č. 303/2013 Sb. zákonodárce do výčtu typických projevů víry přiřadil i obecně prospěšnou činnost s tím, že předmětem činností církví a náboženských společností často bývá i poskytování obecně prospěšných služeb v podobě charitativních, zdravotnických či vzdělávacích činností (viz sněmovní tisk č. 930/0, důvodová zpráva, zvláštní část, k části čtyřicáté páté, 6. volební období, 2010-2013, digitální repozitář, www.psp.cz). Doplnění obecně prospěšné činnosti do výčtu projevů víry obecně odpovídá povaze řady církví, jejichž aktivity nelze omezovat toliko na výkon kultu, jak potvrdil rovněž Ústavní soud s tím, že ústavní ochrany požívají právě i aktivity obecně prospěšné, vzdělávací, zdravotnické, sociální nebo charitativní (k tomu viz např. nálezy ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 9/07, č. 242/2010 Sb.). Nicméně tyto činnosti, jakkoli jsou společensky velmi významné, nemohou představovat výhradní či významně převládající způsob, jímž se vyznávání náboženské víry projevuje (shodně srov. Chocholáč, A. *Zákon o církvích a náboženských společnostech. Komentář*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s. 2016).

[30] Nejvyšší správní soud – ve shodě s městským soudem – nesdílí představu, že obecně prospěšná činnost může být základním materiálním znakem a výhradním způsobem toho, jak se vyznávání určité náboženské víry projevuje. V takovém případě se totiž nejedná o církev či náboženskou společnost, nýbrž společenství založené za jiným účelem, a sice účelem obecně prospěšným, humanitárním nebo charitativním. Takovému společenství svědčí svoboda sdružovací a má možnost působit jako spolek podle obecné právní úpravy obsažené v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

[31] Charitativní činnost a aktivní láska k bližnímu je podstatným úkolem křesťanských církví i řady jiných církví, které tuto činnost vykonávají; jiné církve tuto činnost vykonávat mohou, ale také nemusí, čemuž nasvědčuje i zmíněná novela, jež doplnění obecně prospěšné činnosti mezi vnější projevy víry uvodila slovem „případně“; to znamená, že za určitých okolností, je-li to součástí systému víry, může být jejím vnějším projevem také obecně prospěšná činnost. V posuzované věci však byla obecně prospěšná činnost v podstatě jediným významnějším vnějším projevem stěžovatele, u něhož nebylo prokázáno, že se jedná o projev určitého systému náboženské víry, který by byl soudržný a známý mezi všemi souvěrci, resp. osobami hlásícími se k Řádu LKS. Tuto skutečnost považuje Nejvyšší správní soud za naprosto zásadní a poukazuje k tomu mj. na závěry znaleckého zkoumání činnosti a učení Řádu LKS.

[32] Mgr. František Fojtík, znalec v oboru školství a kultury, odvětví pedagogika a specializace: 1) religionistika, 2) ekklesiologie, 3) sekty a nová náboženská hnutí, byl ustanoven usnesením správního orgánu I. stupně ze dne 24. 8. 2015 v souladu s § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Ve znaleckém posudku ze dne 29. 2. 2016, č. 1/1347/2016, se věnoval vesměs odborným otázkám, ačkoli mu ze strany správního orgánu I. stupně byly kladeny i otázky právního charakteru, jejichž posouzení mu nepřislouží – jednalo se o otázku naplnění definice církve dle § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech a dále o otázku podmínek vzniku a působení církví ve smyslu § 5 téhož zákona. I přes toto pochybení při zadávání

znaleckého posudku, které městský soud v napadeném rozsudku po právu kritizoval, ovšem neměl relevantní důvod, pro který by měl závěry znalce *en bloc* zpochybnit, nevycházet z nich a zadat znalecký posudek revizní. Nutno zdůraznit, že znalec se při zpracování posudku přidržel svých odborných znalostí a zkušeností a zjištěné skutečnosti neposuzoval primárně z hlediska práva, nýbrž z hlediska svého oboru, odvětví a specializace, mezi něž patří mj. ekklesiologie. Právě z hlediska ekklesiologického (a nikoli právního) považoval znalec Řád LKS za církev, „*avšak v počtu osob v řádech desítek, nikoliv stovek*“. Tento odborný závěr založil znalec zejména na zkoumání činnosti a učení řádu, které „*je v otázkách náboženských minimalistické v tom smyslu, že definuje pouze elementární prvky víry v transcendentální skutečnost, přičemž dává jednotlivci široký prostor pro individuální interpretaci transcendentna i víry samotné*“.

[33] Náboženská víra odkazuje na transcendentno, které může být vyjádřeno různě (neviditelný bůh, přírodní síly, principy vesmíru apod.), podle znalce jsou ovšem odkazy na transcendenci v doložených dokumentech (Desatero řádu a také Kodex cti, kapitola 1) velmi nápadně v menšině oproti otázkám mravním a otázkám řádového společenství. Učení řádu vychází primárně z křesťanství, nicméně je záměrně široce koncipované a čerpá i z jiných tradic (antika, scholastika, východní filosofie). Toto minimalistické pojetí víry se pak projevuje nejen v základním dokumentu řádu, který směřuje primárně k obecně prospěšné činnosti, ale také – a to především – v praxi řádu, který je mužským řádem s dvojstupňovou strukturou: 1. členové řádu (30 – 40 osob) a 2. věřící řádu (širší okruh stoupenců).

[34] Do hierarchické struktury řádu (velmistr, mistr, člen rady starších atd.) mají přístup pouze vybrané osoby mužského pohlaví. Při rozhovorech s nimi znalec zjistil, že velmistr řádu (J. O. D.), jehož osobnost hraje v činnosti řádu stěžejní roli, si prošel kriminální minulostí (jako člen skupiny skinheads či vymahač dluhů), vč. výkonu vazby a trestu odnětí svobody, což ho výrazně zformovalo; vliv na něm zanechalo i setkání s duchovními při výkonu vězeňské duchovenské služby. Základ řádu položilo setkávání kamarádů a známých z prostředí (nejen) motorkářů v restauračním areálu, kde se nacházel kulatý stůl, u kterého setkání probíhala (odtud „kulatý stůl“ v názvu řádu). Diskuse na setkáních pak vyústily v ustavení řádu jakožto církevního společenství a podání návrhu na registraci, ačkoli v oblasti vyznávání náboženské víry a jejích kolektivních vnějších projevů je činnost řádu minimální.

[35] Veřejné shromáždění určené pro všechny členy řádu, věřící a hosty je svoláváno nepravidelně – v letech 2014 a 2015 pouze jednou za rok, kdy bylo spojeno s oslavou dne Sv. Rufa, jež připadá na 26. 8., což má spíše symbolický, nežli náboženský význam (odkazuje na den porážky českého krále Přemysla Otakara II. v bitvě na Moravském poli v roce 1278, což je dle členů řádu zlomovým okamžikem českých dějin – dobu vlády českých králů považují za dobu, kdy platily elementární hodnoty mezilidských a společenských vztahů). Sám mluvčí řádu (A. W., člen rady starších) toto shromáždění označil jako charitativní akci, na které se řád podílí spolupořadatelstvím, přičemž prezentována byla jako akce kulturně-společenského významu s podtituly „Zábavné rozloučení s prázdninami“ nebo „Jak se slaví konec léta a svatý Rufus“. Další shromáždění proběhlo z iniciativy znalce dne 6. 2. 2016, účastnilo se ho přes 30 osob. Úvodní slovo na něm pronesl host – kazatel Církve bratrské, Jan Valeš, jenž také vedl kázání a chvalozpěvy; shromáždění mělo i další religiózní prvky, vč. řádové modlitby – forma

pokračování

jejího přednesu ovšem podle znalce byla různá a odrážela jinakost pojetí víry toho kterého účastníka – „někdy šlo o modlitbu ve stylu katolické liturgie, jindy pentekostální, v některých modlitbách se účastníci ani neobraceli k Bohu, ale spíše jakoby formulovaly nějaké své přání“.

[36] Shora popsaná praxe, charakter i četnost shromáždění Řádu LKS podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu potvrzuje, že jim ze strany řádu není přikládán prakticky žádný větší náboženský význam, což ostatně dokládá i vyjádření velmistra řádu a současně zmocněnce stěžovatele – přípravného výboru Řádu LKS J. O. D.; ten na dotaz znalce, kdy bude nějaké další shromáždění pro věřící, odpověděl: „Jakmile k tomu bude nějaký podnět. ... Většinou když se dělá něco, co je jako bych řekl důležité. Ted' mě třeba nic nenapadá, co by se mělo blížit, ale pokud bude třeba, tak určitě. ... Chceme, aby to bylo tak dvakrát, třikrát do roka, aby to velké shromáždění bylo...“.

[37] Další menší shromáždění – konkrétně schůze a zasedání nejsou určeny pro věřící, ale pouze pro členy Řádu LKS, přičemž i u nich znalec potvrzuje minimum kolektivních projevů náboženské víry, a to navíc pouze ve vztahu k velmi omezenému počtu osob v řádu desítek (členové řádu). Výmluvné je v tomto směru nejen uvedené vyjádření velmistra, ale také vyjádření dalších představitelů řádu – např. A. W., jehož citace ze strany městského soudu nebyla nikterak zavádějící, jak namítá stěžovatel. Citace jmenovaného vycházela ze znaleckého posudku, který obsahuje i další výroky předních členů řádu, z nichž je patrný minimální náboženský rozměr. Za všechny lze právě v souvislosti se shromážděním souvěrců zmínit toto vyjádření členů rady starších (T. J., A. W.), kteří v rozhovoru se znalcem sami neměli jasno, zda je možné jejich shromáždění označit za náboženská, byť obsahují rituální prvky a prostor k zamyšlení: „... A to si myslím, že byste byl možná zklaman. Určitě se jako nemodlíme, pozdravíme se klasicky, má to nějaký pravidla, to ano, ale není to o nějakým velkým rozjímání, ale spíše řešit ty věci, který jsou důležité, co se těm lidem stalo, co se plánuje. Ale zažil byste i povídání, to znamená, kdo co otvírat se. Je to třeba to, že se bavíme o věcech víry... o duchovnu, o tom, kam směřujeme jednak my osobně, i jako Řád...“.

[38] Na základě znaleckého posudku, jakož i dalších podkladů, které jsou součástí spisu a které podléhají volnému hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu), správní orgán I. stupně potažmo ministr kultury zpochybnil, že by hlavním účelem založení daného společenství bylo vyznávání určité náboženské víry – byť uznal existenci některých náboženských prvků v učení a činnosti Řádu LKS. Ze strany obou správních orgánů se nejedná o popření či zpochybnění znaleckého posudku, ale naopak o jeho hodnocení jako jakéhokoli jiného důkazu, k němuž je nutno zopakovat, že znalec ze základních parametrů svého znaleckého úkolu nevybočil a posuzoval především odborné otázky odpovídající jeho znaleckému oboru, odvětví a specializaci. Otázka naplnění pojmu církev a náboženská společnost ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech nemohla být předmětem jeho znalecké činnosti, neboť odpověď na ni přísluší především správním orgánům, jejichž závěry rozhodně nelze vnímat tak, že nerespektovaly znalecký posudek. Naopak, správní orgány ze závěrů znaleckého posudku vycházely a ve shodě se znalcem nepopřely některé projevy víry v učení a činnosti řádu. Dospěly ovšem k závěru, že tyto projevy jsou natolik okrajové, nahodilé a nesoudržné, že nemohou obstát jako seriózní opora pro to, že dané společenství představuje dobrovolné společenství osob založené za účelem vyznávání určité náboženské víry.

[39] Tento závěr v napadeném rozsudku podpořil městský soud a souhlasí s ním i Nejvyšší správní soud. Základní definiční znaky církve v daném případě naplněny nebyly, a proto nebylo možno vyhovět návrhu stěžovatele na registraci Řádu LKS; v jeho činnosti převládá výkon obecně prospěšné činnosti (pořádání společensko-kulturních, charitativních či jiných akcí), nikoli vyznávání určitého systému náboženské víry, jež se navíc vztahuje jen k omezenému počtu osob v řádu desítek (členové řádu). Naproti tomu početní census stanovený zákonem vyžaduje alespoň 300 osob hlásících se ke konkrétní církvi nebo náboženskému společenství, což nelze vnímat jen jako formální podmínku registrace církve doloženou podpisovými archy, ale také jako reálný obraz o předpokládané základně stoupenců následujících určitý systém víry, kterému tímto dodávají jistou úroveň důležitosti, stálosti a soudržnosti.

[40] S omezeným počtem členů řádu, jenž neodpovídá početnímu censu, pro jehož naplnění stěžovatel využil své koordinátory ve věznicích, úzce souvisí také druhý důvod, pro který byl návrh na registraci zamítnut, a sice porušení podmínek vzniku a působení církví podle § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech. S ohledem na nesplnění pojmových znaků církve je posouzení tohoto důvodu v podstatě nadbytečné, nicméně městský soud se k němu vyjádřil a s přihlédnutím k obsahu kasační stížnosti se k němu stručně vyjádří rovněž Nejvyšší správní soud.

IV. b) Působení ve věznicích jako porušení podmínek podle § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech

[41] Stát je v některých případech oprávněn omezit projevy náboženského vyznání, přičemž zákonným základem je mu právě § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech, podle něhož nemůže vznikat nebo vyvíjet činnost církev, jejíž učení nebo činnost sleduje porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména pokud: a) popírá nebo omezuje osobní, politická nebo jiná práva fyzických osob, b) rozněcuje nenávist a nesnášenlivost, c) podporuje násilí nebo porušování právních předpisů, d) závažně narušuje veřejnou mravnost, veřejný pořádek nebo veřejné zdraví, e) omezuje osobní svobodu osob (tím, že využívá psychický nebo fyzický nátlak k vytvoření závislosti, poškozování sociálních vazeb, omezení práva na vzdělání atd.) nebo f) je její učení utajováno vcelku nebo v některých částech, stejně jako organizační struktura či vazby na zahraniční složky.

[42] Výčet jednotlivých případů uvedených pod písm. a) až f) v § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech je výčtem příkladným a má sloužit jako referenční rámec či měřítko toho, zda i jiné případy nemohou dosáhnout srovnatelné intenzity odůvodňující omezení práva na sdružování v církvích a náboženských společnostech. U církví či náboženských společností, které chtějí být registrovány je totiž rozpor s podmínkami podle § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech důvodem, pro zamítnutí registrace [srov. § 14 odst. 3 ve spojení s § 14 odst. 1 písm. c) téhož zákona]. Tak tomu bylo i v případě Řádu LKS, jemuž bylo vytýkáno nezákonné působení ve věznicích prostřednictvím koordinátorů, kteří měli působit na odsouzené ve snaze osvětlit jim víru řádu a získat podpisy pod návrh na registraci. Tuto činnost městský soud podřadil pod výkon duchovenské činnosti, k němuž nebyl Řád LKS oprávněn; nejde totiž ani o registrovanou církev se zvláštním oprávněním podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona o církvích a náboženských společnostech, ani o instituci, která by měla uzavřenou dohodu

pokračování

s generálním ředitelem Vězeňské služby, případně ředitelem věznice v souladu s § 43 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

[43] S tímto posouzením zdejší soud nesouhlasí a konstatuje, že činnost koordinátorů řádu ve věznicích na základě zjištěných skutečností vnímá spíše jako spontánní šíření jejich přesvědčení či víry v rámci náboženské svobody a svobody projevu ve výkonu trestu, nikoli jako výkon duchovenské činnosti; tuto činnost je třeba chápat především jako oprávnění poskytovat duchovní služby a péči o osoby ve věznicích, kde lze konat společné bohoslužby, besedy, individuální rozhovory s vězni, pastorační návštěvy, zajišťovat duchovní literaturu či náboženské texty, podávat jejich výklad apod. V daném případě ovšem nic takového zjištěno nebylo.

[44] O činnosti koordinátorů se správní orgán I. stupně dozvěděl od zmocněnce přípravného výboru Řádu LKS – stěžovatele poté, co mu sdělil, že množství osob hlásících se řádu dle podpisových archů má místo trvalého pobytu nahlášeno na adrese sídla obecního úřadu; zmocněnec odmítl uvést jiné doručovací adresy, pouze zmínil, že některé osoby působí jako koordinátoři ve věznicích a jsou současně ve výkonu trestu odnětí svobody. Generální ředitelství Vězeňské služby v reakci na to ve svém přípisu ze dne 21. 3. 2016 sdělilo, že o duchovním působení koordinátorů řádu mu není nic známo a že přihlášení se k řádu vězněnou osobou nebylo zaznamenáno; závěrem s odkazem na zachování věrohodnosti vězeňské duchovní služby registraci nedoporučilo.

[45] Na základě uvedeného rozhodně nelze bez dalšího zkoumání učinit zjednodušený závěr o nezákonném působení stěžovatele ve věznicích. Výkon náboženské svobody je nutno umožnit i osobám, které se nacházejí ve věznicích, a její součástí je nepochybně i šíření víry a získávání nových stoupenců – samozřejmě bez jakéhokoli nekalého přemlouvání a přesvědčování druhých (pomocí psychického nátlaku či fyzického donucení). V tomto ohledu žádné závadné indicie svědčící o nepřípustném náboženském přesvědčování (proselytismu) nebyly zjištěny a prostý fakt, že se koordinátoři řádu snažili šířit víru ve věznicích mezi ostatními odsouzenými, z nichž někteří připojili podpis na podpisový arch, ještě neznamená, že se pokusili dosáhnout registrace církve nezákonným způsobem a porušili podmínky podle § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech.

[46] Řád LKS prostřednictvím koordinátorů nevykonával duchovenskou činnost, jak byla vyložena výše; nečinil ani žádné jiné činnosti, jimiž by se podílel na naplňování účelu trestu a musel k tomu mít uzavřenou dohodu dle § 43 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Ostatně právní subjektivitu, vč. možnosti vstupovat do právních vztahů, získává církev až svojí registrací, přípravný výbor Řádu LKS, resp. jeho koordinátory ve věznicích proto ani nelze považovat za orgán či instituci, která by se po uzavření dohody mohla podílet na naplňování účelu trestu ve smyslu uvedeného ustanovení [to navazuje na právní úpravu spolupráce se zájmovými sdruženími občanů obsaženou v § 3 a § 6 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů].

V. Závěr a náklady řízení

[47] Nejvyšší správní soud na základě shora uvedeného uzavírá, že byť se městský soud dopustil pochybení, pokud akceptoval působení stěžovatele, resp. jeho koordinátorů ve věznicích jako porušení § 5 zákona o církvích a náboženských společnostech, neshledal

kasační stížnost jako celek důvodnou. Podstatné je, že stěžovatel nenaplnil pojmové znaky církve ve smyslu § 3 písm. a) zákona o církvích a náboženských společnostech, tudíž jeho návrh na registraci církve nemohl být úspěšný, jak správně konstatoval městský soud. V tomto směru napadený rozsudek obstál, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl (výrok I.).

[48] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti v tomto řízení nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů nepřiznal (výrok II.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 26. srpna 2021

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu